

Is er ruimte voor 20.000 nieuwe woningen in de Bollenstreek of Haarlemmermeer?

Is er in de Haarlemmermeer of de Bollenstreek ruimte voor de bouw van 20.000 nieuwe woningen? En zo ja, waar? Dat is het onderwerp van twee conferenties op 7 en 8 november in Noordwijk. Bestuurders en maatschappelijke organisaties discussiëren dan over de vier zogeheten 'perspectieven' voor de ontwikkeling van de beide gebieden. Tot 15 december krijgen de gemeenteraden en maatschappelijke organisaties de kans zich over de plannen uit te spreken.

De vier 'perspectieven' voor woningbouw zijn een onderdeel van de zogeheten Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek. Minister Dekker van VROM heeft Noord- en Zuid-Holland gevraagd te onderzoeken of er in de Haarlemmermeer en/of Bollenstreek buiten de stedelijke gebieden plaats is voor 20.000 woningen en ruimte voor waterbeheer en recreatie, behoud en versterking van het bollencomplex (Greenport) en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De vraag van de minister hangt samen met de ontwikkeling van de Noordvleugel, die uitgaat van de bouw van circa 150.000 nieuwe huizen in de regio Amsterdam. Het lukt voorlopig niet al deze woningen in Almere te bouwen.

Noord- en Zuid-Holland hebben voor het onderzoek een gemeenschappelijke projectorganisatie opgezet, onder leiding van een stuurgroep. In deze stuurgroep hebben niet alleen de twee provincies zitting, maar ook de gemeenten Haarlemmermeer en Bennebroek en regio Holland Rijnland. De regio vertegenwoordigt de bollandgemeenten Hillegom, Noordwijkerhout, Lisse, Noordwijk, Voorhout, Sassenheim en Warmond.

Omdat Noord-Holland het meeste belang heeft bij de Gebiedsuitwerking, staat de Stuurgroep onder leiding van de Noord-Hollandse gedeputeerde Ton Hooimeyer. Ook de ambtelijke projectleider komt uit Noord-Holland. Namens Holland Rijnland hebben portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening Jos Wienen en wethouder ruimtelijke ordening Frank Helsloot van Noordwijkerhout zitting in de Stuurgroep.

Perspectieven

De vier perspectieven zijn tot stand gekomen op basis van een ambtelijk Werkdocument Bouwstenen van dit voorjaar, waarin het huidige beleid voor de beide gebieden in beeld is gebracht. Grootschalige woningbouw in de Haarlemmermeer en/of Bollenstreek heeft te maken met ernstige beperkingen. In de Bollenstreek hebben de gemeenten met het Pact van Teylingen en het Programma van

Presentatie van de Gebiedsuitwerking in het gemeentehuis van Lisse.

Congressen

De projectgroep gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek organiseert begin november twee congressen. Op 7 november is er een 'politieke conferentie' van 17.00 tot 22.00 uur voor alle college- en raadsleden van de gemeenten in het zogeheten zoekgebied van de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek, alsmede alle statenleden van Noord- en Zuid-Holland. Op 8 november zijn maatschappelijke organisaties welkom bij een conferentie over hetzelfde thema. Beide conferenties worden gehouden in het 'Palace Hotel' in Noordwijk van 17.00-22.00 uur.

Afspraken uit 2002 – basis van de regio Holland Rijnland – gekozen voor behoud en versterking van het bollenlandschap. In de Haarlemmermeer legt de zogeheten 20 Kegeluidsnorm forse beperkingen op aan woningbouw. Daarnaast vormen ook het Groene Hart, het strategisch groenproject Haarlemmermeer en de richtlijnen voor luchtkwaliteit belemmeringen voor grootschalige woningbouw in het onderzoeksgebied.

Perspectieven

Alle perspectieven gaan uit van de groei van Schiphol en verschillen vooral in de omvang en locatie van de bouwlocaties en waterberging. Slechts een van de drie modellen haalt het door de minister gewenste aantal van 20.000 woningen.

Het eerste perspectief, 'Kavels en landerijen' geheten, maakt gebruik van de kavelstructuur van de Bol- ▶▶

Is er in de Bollenstreek en Haarlemmermeer ruimte voor 20.000 extra woningen? Dat is het thema van deze editie van SamenGevat. Het plan is onderdeel van de zogeheten Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek. Wat zijn de achtergronden en hoe denken bestuursleden uit Holland Rijnland over deze plannen? Stichting Hou het Bloeiend en het Platform Greenport Duin- en Bollenstreek geven bij monde van hun vice-voorzitter Victor Salman hun visie. Verplaatsen van transportbedrijven biedt wellicht (beperkte) mogelijkheden voor woningbouw in Hillegom.

lenstreek en Haarlemmermeerpolder. Binnen een door de overheid gesteld raamwerk krijgen bewoners en bedrijven de kans 'kavels' in te richten voor wonen, werken en recreatie. De Bollenstreek blijft grotendeels gespaard en krijgt met het Offensief van Teylingen een flinke opknapbeurt. Dit model levert 11.000 (duurdere) nieuwbouwwoningen op en 4.000 woningen via herstructurering.

Het tweede perspectief 'Collageland-schap' richt zich op uitbreiding van het bollenareaal en de ontwikkeling van (internationale) topmilieus. Schiphol groeit uit tot een Airport City. Woningbouw is er vooral tussen Hoofddorp en Haarlem. Een recreatiepark scheidt Nieuw-Vennep van Hoofddorp. Het zuidelijke deel van de Haarlemmermeer wordt een waterrijk natuur- en recreatiegebied. Er is ook woningbouw rond de Kagerplassen. Dit model levert circa 18.000 (duurdere) woningen op.

Het derde perspectief 'Dorp en regio' bouwt voort op wat er al is. Woningbouw sluit aan op goed bereikbare (stations-)locaties en bestaande kernen: Lissbroek, Hoofddorp-West, Nieuw-Vennep Zuid, Hillegom (Zandderij) en Noordwijkerhout en Sas-

enheim (rond nieuwe stations). Er komt een grote waterberging in het zuidwesten van de Haarlemmermeer. Bollengrond die verloren gaat door woningbouw wordt gecompenseerd. In dit model zijn maximaal 18.000 woningen mogelijk in alle prijsklassen.

In het vierde perspectief 'Meer, stad en land' groeien Schiphol, Hoofddorp en Nieuw-Vennep uit tot een grote 'Meerstad'. De Haarlemmermeer ten zuiden van Nieuw-Vennep wordt waterberging en recreatiegebied. Vanwege de grootschalige woningbouw heeft Schiphol wat minder groei-mogelijkheden. Dit model biedt ruimte voor 20-30.000 woningen.

Behalve de vier perspectieven zijn er ook nog 'projectenveloppen' ontwikkeld, waarin de Stuurgroep samen met partijen in de markt kijkt naar mogelijke oplossingen op details van het gebied. De marktpartijen is gevraagd twee varianten per deelgebied te ontwikkelen en (globaal) door te rekenen op technische en financiële haalbaarheid. De ideeën worden niet per definitie overgenomen in de uiteindelijke uitwerking, maar dienen ter inspiratie en geven indicaties over de haalbaarheid.

Hillegom heeft de verplaatsing van transportbedrijven naar de Haarlemmermeer onderzocht. Flora Holland Rijnsburg heeft een rapport opgesteld over de Greenport.

Vervolg

De vier perspectieven zijn modellen en denkrichtingen voor mogelijke ontwikkelingen in de Haarlemmermeer en Bollenstreek. Na de conferenties van begin november gaan de stukken naar de gemeenteraden van de betrokken gemeenten. Medewerkers van de projectorganisatie hebben de afgelopen periode in de betrokken gemeenten bijeenkomsten georganiseerd om raadsleden zo goed mogelijk te informeren over het hoe en waarom van de Gebiedsuitwerking en de ontwikkelde 'perspectieven'. Betrokken gemeenten en maatschappelijke organisaties krijgen tot 15 december 2005 de tijd om te reageren op de modellen. Deze reacties worden afgewogen en meegenomen bij het opstellen van het uiteindelijke advies voor de gebiedsuitwerking. Na vaststelling door Gedeputeerde en Provinciale Staten in respectievelijk februari en april, gaat het eindrapport in april 2006 naar de minister. De verwachting is dat de minister rond de zomer een besluit neemt over het advies. ■

Greenport goed voor 50 procent werkgelegenheid in regio

Het bollen- en bloemencluster in de Duin- en Bollenstreek, inclusief gerelateerde bedrijven als handel, toeleveranciers en dienstverlening, is goed voor 50 procent van de werkgelegenheid in de regio. Dat blijkt uit het onderzoek dat adviesbureau Ecorys heeft gedaan voor het opstellen van de visie van de Greenport Duin- en Bollenstreek. De bollen- en bloemensector in de regio dragen enkele miljarden euro bij aan de Nederlandse economie. De productiewaarde van de bollensector is 90 miljoen euro. De handel levert 530 miljoen op en de export nog eens 418 miljoen. De productiewaarde van de bloemensector bedraagt 325 miljoen euro en de handelsomzet 785 miljoen. De exportwaarde van de in de Duin- en Bollenstreek verhandelde bloemen bedraagt 850 miljoen euro.

Bij de presentatie van de visie voor de Greenport Duin- en Bollenstreek noemde onderzoeker Gerlof Rienstra woningbouw als een van de belangrijkste bedreigingen van het bollen- en bloemencomplex. "Er wordt voortdurend met begerige ogen gekeken naar deze regio, want hier is alles nog mooi open en groen." Aantasting van het bollenareaal zal volgens de onderzoeker indirect ook grote gevolgen hebben voor de werkgelegenheid, met name in de dienstverlening en het toerisme.

Rienstra stelde verder dat ook de internationale concurrentie een bedreiging kan zijn voor de Greenport. Daarom moeten bedrijven in de regio in de toekomst meer aandacht besteden aan specialisatie, innovatie en kennisvermeerdering.

Kansen

Kansen zijn er volop voor het bollen- en bloemencomplex. Vergroting van de export naar groeimarkten in Noord-, Zuid- en Oost-Europa, verbetering van het landschap door schaalvergroting in concentratiegebieden en bedrijven, kennisvermeerdering, een duidelijker profilering als bollenregio en de vitalisering van het bollencomplex en het landschap via het Offensief van Teijlingen zijn daarvan de belangrijkste. Om het toerisme een nieuwe impuls te geven, moeten betrokken partijen streven naar verbreding en diversificatie van het toeristisch aanbod.

De visie voor de Greenport Duin- en Bollenstreek stond op de agenda van de Stuurgroep Pact van Teylingen op 27 oktober in Leiden. Het is de bedoeling dat de visie wordt gevolgd door een uitvoeringsprogramma met concrete maatregelen om de Greenport Duin- en Bollenstreek vorm te geven. Dit programma is naar verwachting eind november klaar. ■

VROM: "Bollenstreek en Haarlemmermeer kunnen met elkaar worden verbonden"

"De Bollenstreek en Haarlemmermeer maken deel uit van de Randstad. De ontwikkeling van dit gebied kan dan ook niet los worden gezien van die ruimere context." Dat zegt Bart Lennaert Vink, senior programmamanager bij het Directoraat Generaal Ruimte van het ministerie van VROM.

Met oog op de ontwikkeling van Schiphol als mainport, heeft het rijk echter beperkingen gecreëerd voor de verstedelijking in de wijde omgeving van de luchthaven. Deze beperkingen gelden onder meer in de Haarlemmermeer en de Bollenstreek, terwijl deze twee gebieden in de Nota Ruimte gelijktijdig als bundelingsgebied voor verstedelijking zijn aangemerkt.

Die tegenstrijdigheid en het feit dat de genoemde beperkingen de verstedelijkingsafspraken van de Noordvleugel doorkruisen, vormen volgens Vink de voornaamste achtergrond voor de rijksopdracht aan de beide provincies om te zoeken naar ruimte voor 10 à 20.000 woningen buiten de bestaande kernen. "In de Nota Ruimte zijn zes gebieden aangewezen als Greenport. Het totale economische belang van deze gebieden is wellicht zelfs te vergelijken met dat van Schiphol. Daarom is ook de Bollenstreek als Greenport belangrijk voor het Rijk met het oog op de versterking van de economische infrastructuur en de concurrentiepositie van Nederland. De Bollenstreek huisvest nog zo'n 15% van de bollenteelt in Nederland. Ik begrijp dat de regio dit als ondergrens ziet. Voor de Greenports acht het Rijk behoud van hun functie van nationaal belang. Wij zullen dat zeker niet vergeten. Daarbij moeten we ook het toeristisch belang niet uit het oog verliezen. Er zijn maar weinig topattracties in Nederland,

zoals de Keukenhof, die over de hele wereld bekend zijn," aldus Vink. Maar het is volgens het ministerie aan de provincies om samen met de betrokken decentrale partijen aan te geven hoe aan de opdracht voor de gebiedsuitwerking wordt ingevuld.

Geen eiland

Vink kan de suggestie dat de Bollenstreek moet opdraaien voor de woningbehoefte van de Haarlemmermeer niet plaatsen. "Dat vind ik te beperkt gedacht. De Bollenstreek is geen eiland, maar een integraal onderdeel van de Randstad. En de Bollenstreek zou lang niet zoveel toeristisch verkeer trekken als Schiphol en Amsterdam er niet zouden zijn. Het kan niet zo zijn dat je wel de lusten wilt, maar de lasten aan een ander overlaat. De Bollenstreek en Haarlemmermeer kunnen beter met elkaar worden verbonden, want beide regio's kunnen meer voor elkaar betekenen. Problemen stoppen niet bij de grens van de regio's. Voor Holland Rijnland biedt de Gebiedsuitwerking juist kansen om het geluid van de regio te laten horen. Ik beseft dat de regio heeft gedacht dat met het Pact van Teijlingen en het Programma van Afspraken de situatie rond de ruimtelijke indeling van de regio voor langere termijn was vastgelegd. Maar onderwerpen als volkshuisvesting en Schiphol komen steeds weer terug. Je kunt nu een besluit daaromtrent nemen, maar over een paar jaar dienen ze zich toch weer aan. Je zult steeds opnieuw je positie moeten bepalen op grond van actuele inzichten."

Vink onderschrijft het belang van een 'groene' buffer tussen de verstedelijkte gebieden ten zuiden en ten noorden van de Bollenstreek, maar

onderstreept dat het ook hier aan de regio zelf is om dit uit te werken. "Het is niet op voorhand gezegd dat je de Bollenstreek kunt vrijwaren van elke vorm van verstedelijking, maar het Rijk heeft niet gezegd dat dit zou moeten gebeuren. We hebben aangegeven dat we graag de mening van de betrokkenen in de regio willen horen. Als de regio meent, dat er geen ruimte is voor het bouwen van grote hoeveelheden woningen, dan is dat het antwoord van de regio. Als Rijk zullen we dat vervolgens serieus nemen en betrekken bij de te nemen rijksbesluiten in het kader van het Noordvleugelprogramma. De ontwikkeling van het gebied ten zuidwesten van Amsterdam kan immers consequenties hebben voor de rijksinfrastructuur en de rijksinzet in andere projecten."

Evaluatie Schipholwet

Vink: "Wat mij wel van het hart moet, is dat drie van de vier modellen in de Gebiedsuitwerking op dit moment niet passen in het rijksbeleid en de normen die het Rijk hanteert rond Schiphol. Ik moet daarbij wel aantekenen dat die strijdigheid kan veranderen wanneer de evaluatie van de nieuwe Schipholwet komend voorjaar gereed is en daartoe aanleiding geeft. Voor de discussie is het natuurlijk prima dat ook nu al wordt gekeken wat het oplevert als de regels worden opgerekt. Het zou overigens goed zijn als dat niet alleen richting Schiphol zou gebeuren. Voor het maken van een goede afweging, kan ik me namelijk voorstellen dat ook bij een aantal andere randvoorwaarden de ruimte verder wordt verkend en niet op voorhand wordt uitgegaan van de 'krapte' van het beleid en de regelgeving." ■

Gedeputeerde Asje van Dijk:

“Bollenstad buiten de deur gehouden”

Waarom doet de provincie mee aan een verkenning als deze?

“Om twee redenen. Allereerst vanwege eigenbelang: er wordt door het Rijk naar de Duin- en Bollenstreek gekeken om er grootschaliger te gaan bouwen. Wij zijn daar niet voor als dat ten koste gaat van de bollenteelt en het bollenareaal. We moeten onze belangen dus goed behartigen en dat doe je het best als je aan tafel zit. In de tweede plaats omdat we het grotere nationale belang zien van Schiphol. Schiphol is een belangrijke mainport en moet dat ook in de toekomst blijven. Daarvoor moet de luchthaven kunnen groeien; dat is goed voor werkgelegenheid en welvaart. Vanwege onder andere de geluidscontouren kunnen er dan in een groot deel van Noord-Holland minder woningen gebouwd worden. Toch wil je mensen laten wonen dicht bij hun werkplek. Dat betekent dat wij moeten willen kijken waar er in de noordkant van Zuid-Holland extra woningbouw mogelijk is.”

Hoe zit dat dan met dat eigen belang?

“De bollenteelt is een belangrijke economische pijler en geeft ook veel werk in de toeristische sector. Om dat in stand te houden moet er voldoende bollenareaal zijn. Er is nu nog zo'n 2.500 ha bollengrond. Je kunt dat niet zomaar verder verminderen. Dan tast je de kritische massa aan die nodig is om een echt bollencluster in stand te

houden, inclusief alle toeleverende en dienstverlenende sectoren, de onderzoek- en onderwijsinfrastructuur en de handel. Oprukkende grootschalige woningbouw kan de omvang van dat areaal bedreigen en dan moet je als streek en provincie goed op je tellen passen.”

Werken provincie en streek daarin samen of staan ze tegenover elkaar?

“In de studie die nu is gedaan en de vier perspectieven die daarin staan hebben we heel goed samengewerkt. Het gaat toch om een gezamenlijk belang. Het resultaat daarvan is ook te zien: in geen van de varianten dreigt een bollenstad! Dat hebben we buiten de deur weten te houden.”

Dus er gebeurt verder niets?

“Grootschalig bouwen in de Duin- en Bollenstreek is voor ons niet aan de orde. Maar stilzitten en niets doen is ook geen optie. Ook in het Offensief van Teylingen gaat het om behoud en verbetering van de kwaliteit van de streek. We kunnen bijvoorbeeld best kijken waar er ruimte is om op kleinere schaal landelijk wonen te ontwikkelen en of er langs de Stedenbaanstations in Sassenheim of Hillegom nog wat meer stedelijk wonen mogelijk is. Dat kan inkomsten voor de streek opleveren. Ook laten de varianten zien dat je bijvoorbeeld door het uitruilen van functies wat kunt. Bijvoorbeeld door oudere bedrijfsterreinen een nieuwe plek te geven in de Haarlemmermeer en die terreinen dan naar woningbouw te transformeren.”

Hoe nu verder?

“Ik ben een ondernemerstype en dan kijk je naar je kansen. Wat zou het de streek kunnen opleveren? Dan benut je de komende maanden om te verkennen of het saldo van kosten en baten uiteindelijk positief te maken is. Maar wel voor de gehele streek. Daarbij niet vergetend waar het allemaal mee begon: de belangen van onze mainport Schiphol. Dat zal voor mij het leidend principe zijn.” ■

november 2005

Frank Helsloot – Noordwijkerhout

“Ons antwoord aan de minister is: *njet*”

“Het is een volkomen raadsel waarom de minister met het idee voor 20.000 woningen in de Haarlemmermeer en Bollenstreek is gekomen, terwijl ze al van tevoren had kunnen weten dat daar gezien de bestaande belemmeringen geen enkele ruimte voor is. Ik kan het niet begrijpen.”

Franks Helsloot – wethouder ruimtelijke ordening in Noordwijkerhout – heeft samen met Jos Wienen – portefeuillehouder ruimtelijke ordening van Holland Rijnland – zitting in de stuurgroep Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek. “Het is een beetje een vreemde opdracht, intern tegenstrijdig. Er is een groot draagvlak voor het behoud van de Bollenstreek en het Groene Hart. De minister heeft dat erkend door de regio uit te roepen tot Greenport. Dat is een wijs besluit. Maar ik kan dat niet rijmen met onderzoek naar de bouw van 20.000 nieuwe woningen in dit gebied.”

Helsloot: “Het probleem ligt in de Haarlemmermeer. Daar is men in de moeilijkheden gekomen door het oprekken van de normen voor vliegtuiglawaai van 35 naar 20 Ke. Dat heeft de mogelijkheden voor woningbouw drastisch beperkt. Nu probeert men het probleem deels af te wentelen op de Bollenstreek. Maar er zijn in onze regio absoluut geen mogelijkheden. Grootschalige woningbouw druist in tegen alles wat we met elkaar hebben afgesproken. Ons antwoord aan de minister is: *njet*.”

Realiteitsgehalte nul

Helsloot zegt dat Wienen en hij er in de Stuurgroep voortdurend op hebben gehamerd dat grootschalige woningbouw in de Bollenstreek onmogelijk is. “De Stuurgroep zei ons dat ‘de Bollenstreek ook iets zou moeten doen’. Wij hebben duidelijk gemaakt dat vrijwel elk voorstel voor woningbouw in de regio een realiteitsgehalte nul heeft. Zulke voorstellen zijn strijdig met alle uitgangspunten voor het behoud van de Bollenstreek. Het Rijk steunt ons daarin. De Greenport moet zich ontwikkelen tot een internationaal handelscentrum. Dan valt er aan woningbouw niet te denken.”

Afgewezen

De vier perspectieven reppen onder andere van woningbouw in de Zanderij bij Hillegom en bij nieuwe stations in Noordwijkerhout en Warmond. “Twee van die drie opties hebben wij al eerder afgewezen. De ervaring leert dat de

bouw van een nieuw station bijna automatisch leidt tot meer woningbouw, die niets toevoegt aan de streek. Tegelijk gaat er wel bollengrond verloren waarvoor geen compensatie is. Bouwen rond de Kagerplassen bij Warmond is evenmin zinnig. Dat gebied is slecht ontsloten. Woningbouw doet bovendien afbreuk aan natuur en recreatie. Ik zie alleen mogelijkheden voor woningbouw bij een nieuw station in Warmond en in Hillegom, op ruimte die vrijkomt als we enkele transportbedrijven verplaatsen. Dat zijn echt de laatste plekken in de Bollenstreek. En bij elkaar niet meer dan een druppel op de gloeiende plaat.”

Schaalniveau

De enige oplossingen die Helsloot ziet voor de woningbouwproblemen rond Schiphol zijn het aanpassen van de 20 Ke-norm en wat hij noemt het ‘denken op een groter schaalniveau’. “We moeten niet denken op boemeltjesniveau, maar op sneltreinniveau. Iemand die op Schiphol werkt hoeft niet per se dichtbij te wonen. Met de trein uit Den Haag is Schiphol net zo snel bereikbaar als met de fiets uit Hoofddorp.”

Verschuiven

Misschien ligt er een oplossing in het verschuiven van vliegroutes, waardoor er woningbouw mogelijk wordt tussen Hoofddorp en Haarlem. Voor de Bollenstreek betekent dat echter meer vliegtuiglawaai. Helsloot: “Als dit het woningbouwprobleem oplost, is dit idee misschien het overwegen waard. Maar onderzoek moet uitwijzen of het extra vliegtuiglawaai voor ons acceptabel is. Tot die tijd kan ik er geen zinnig woord over zeggen.” ■

Victor Salman – Greenport Duin- en Bollenstreek

“Kwaliteit en kracht van streek versterken”

“Grootschalige woningbouw in de Bollenstreek kan niet. Maar tegelijkertijd willen wij graag zorgvuldig meedenken over de vraag of er ontwikkelingen mogelijk zijn die de kwaliteit van de streek en de kracht van de regionale economie kunnen versterken.”

Victor Salman, vice-voorzitter van de Stichting Hou het Bloeiend en het Platform Greenport Duin- en Bollenstreek, vindt er geen doekjes om. De vraag van minister Dekker van VROM of er in de Haarlemmermeer en Bollenstreek ruimte is voor 10 tot 20.000 woningen, noemt hij op z'n zachtst gezegd vreemd. “Ik loop al te lang mee in deze regio om nerveus te worden van dit soort dingen. De Bollenstreek is al vaker bedreigd met massale bebouwing. Maar ik ben nu wel verbaasd. De minister heeft de regio zelf aangewezen als Greenport. Daarmee erkent ze het belang dat onze regio heeft voor de nationale economie. Als je de Greenport wilt versterken en uitbouwen, kun je niet tegelijkertijd aankomen met plannen voor 20.000 woningen. Een aanwijzing als Greenport kan nooit vrijblijvend zijn.”

Stichting Hou het Bloeiend komt al jaren op voor het behoud en versterking van het bollen- en bloemencluster in de Bollenstreek. Het bestuur van de stichting vormt sinds juni 2005 tevens het bestuur van het Platform Greenport Duin- en Bollenstreek.

Salman: “Hou het Bloeiend wordt gedragen door vijf economische clusters: de teelt, de handel, de veilingen, het toerisme en het overige bedrijfsleven. Vanuit dit laatste cluster, de Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek, ben ik zelf als voorzitter afgevaardigd in het bestuur van Hou het Bloeiend. De Greenport is dus veel breder dan alleen de agrarische ondernemingen. Ook toeleveranciers als verpakkingsfabrikanten, transporteurs en dienstverlenende bedrijven hebben belang bij een kwalitatief sterk en goed bollen- en bloemencomplex. Een groot deel van de werkgelegenheid in onze regio is hier direct van afhankelijk.”

Niet afsluiten

Salman: “De vraag van de minister is een zoekopdracht. Geen aanwijzing. Op die manier willen wij er ook op reageren. Hou het Bloeiend zegt geen keihard nee. We willen niet alle mogelijkheden afsluiten. Maar de minister moet zich wel realiseren dat een aanwijzing tot Greenport betekent dat er geen grootschalige verstedelijking kan plaatsvinden. Op dit moment zijn Holland Rijnland, Hou het Bloeiend en andere organisaties samen bezig na te gaan hoe we de Greenport en het landschap met het Offensief van Teijlingen kunnen versterken. Daarvoor zijn inmiddels acht modules opgesteld. In die modules zit best dynamiek. Maar alleen op een wijze dat we weloverwogen en zorgvuldig kunnen kiezen voor kwaliteit. Natuurlijk zijn daarbij de 2500 hectare bollengrond en de glastuinbouwgebieden rond Rijnburg en Valkenburg van groot belang. Maar we moeten ook investeren in toerisme en het overige bedrijfsleven. We willen de boel niet op slot doen. Ondersteunende sectoren moeten ook ruimte kunnen krijgen.”

Lemen reus

Er is berekend dat het bollencluster minimaal 2500 hectare grond nodig heeft om te kunnen overleven. Voor een deel is deze omvang gebaseerd

op de teeltbehoefte van bijvoorbeeld hyacinten. Voor een ander deel is deze omvang de onderdrempel die afgeleide sectoren als handel en toeleveranciers bestaansrecht geeft in deze regio. Salman: “Als je te veel van deze 2500 hectare afknabbelt, wordt het bollen- en bloemencomplex een lemen reus die gedoemd is om te vallen. In Noord-Holland is veel meer bollenteelt, maar het economische cluster rond de teelt zit nog steeds in de Bollenstreek. De handelsbedrijven, toeleveranciers en onderzoeksinstituten in onze regio zorgen ook voor de kracht en dynamiek van de sector in geheel Nederland. De innovatie vindt hier plaats. Wij zijn het Silicon Valley van het bollen- en bloemencomplex. Als je de basis weghaalt, zakt de hele sector in.”

Het getal van 2500 hectare is volgens Salman niet ‘heilig’. “Maar we moeten er wel heel voorzichtig mee omgaan. We mogen daar alleen iets van kwijtraken als dat de economische kracht en kwaliteit van de streek versterkt. We moeten niet iets weggooien zonder dat de streek aan kwaliteit wint. Dat geldt ook voor het toerisme. De Chinezen en Japanners komen niet naar de streek om huisjes te bekijken.”

Bollengrond die wordt opgeofferd voor andere doeleinden, moet wat Salman betreft zoveel mogelijk worden gecompenseerd. Niet in de Haarlemmermeer, want pogingen daartoe zijn stukgelopen op bestuurlijke en planologische bezwaren. Bovendien blijkt de grond niet geschikt voor alle soorten bollen. “We moeten ook in de eigen regio kijken. Er ligt 2500 hectare grasland in de Bollenstreek. Daar moeten we creatief mee om durven gaan.”

Salman zegt te begrijpen dat de minister Schiphol wil laten groeien en daarom huizen nodig heeft. “Maar ik zou haar ook willen adviseren om consequent te zijn. Je kunt niet de Bollenstreek aanwijzen als Greenport en daar tegelijk grote aantallen woningen bouwen. Het economi- ▶▶

Gerrit Kleijheeg – Hillegom

“Ruimte voor wonen, werken en groen”

Is het mogelijk het bollengebied te revitaliseren en nieuwe woningen te bouwen door enkele transportbedrijven uit de bebouwde kom van Hillegom te verhuizen naar een locatie langs de A4 in de Haarlemmermeer?

Volgens Gerrit Kleijheeg, wethouder ruimtelijke ordening van Hillegom, wel. Daarom besloot hij dit onderwerp als een zogeheten ‘projectenveloppe’ in de projectgroep Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek in te brengen. Onder de titel “Ruimte voor wonen, werken en groen” heeft hij de resultaten van het onderzoek op 25 oktober gepresenteerd. “Als de minister ons plan overneemt, kan het in een stroomversnelling komen,” zo zegt de wethouder.

“Het probleem van het vrachtverkeer in de bebouwde kom werd weer actueel toen we een studie deden naar de verbetering van de doorstroming van het verkeer in Hillegom,” aldus Kleijheeg. “De situatie is historisch gegroeid. In de loop der tijd hebben enkele bollentransporteurs in de bebouwde kom van Hillegom zich ontwikkeld tot grote internationaal opererende bedrijven. Dat brengt problemen met zich mee. Het verkeer perst zich over smalle tweebaanswegen. Dat is ook niet goed voor de verkeersveiligheid.”

sche belang van de vijf Nederlandse greenports samen is misschien wel net zo groot als dat van Schiphol. In de huidige plannen wordt daar te makkelijk overheen gewandeld. Verder vind ik dat de minister het zoekgebied nog eens kritisch onder de loep moet nemen en moet uitbreiden. Er spelen allerlei ontwikkelingen, zoals in de Oude Rijn-zone en op Valkenburg. Wellicht dat die nog wat extra soelaas kunnen bieden. Het zou daarom veel beter zijn als Holland Rijnland een eigen gebiedsuitwerking kan maken, samen met de provincie Zuid-Holland.”

Brug Hillegom-Beinsdorp

In de projectgroep Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek is een werkgroep geformeerd die het idee verder op hoofdlijnen heeft uitgewerkt. In deze werkgroep participeerden de Kamer van Koophandel, een projectontwikkelaar en twee woningbouwcorporaties. Kleijheeg: “Ik heb vooraf wel aan tafel gezeten met de betrokken transportondernemingen, maar zij hebben niet deelgenomen aan het onderzoek. We hebben het onderzoek ‘out of the box’ gedaan, zonder ons te houden aan allerlei ruimtelijke en wettelijke belemmeringen en zonder dat we verwachtingen hebben willen wekken bij de bedrijven. Binnenkort bespreek ik de resultaten overigens wel met de bedrijven.”

Kleijheeg: “Uit het onderzoek blijkt dat het verplaatsen van de transportbedrijven de bouw mogelijk maakt van circa 440 woningen. Daarbij hebben we ook de betonfabriek aan de Ringvaart in de plannen opgenomen. Dit is weliswaar geen transportbedrijf, maar omdat dit bedrijf zo’n negen hectare in beslag neemt, kunnen hier eventueel 300 huizen worden gebouwd. Ik begrijp goed dat 440 woningen nauwelijks een bijdrage levert aan het aantal van 20.000 woningen dat de minister voor ogen staat. Het levert in elk geval een grote bijdrage aan de volkshuisvestingstaakstelling van de regio en betekent een belangrijke toevoeging aan de woningvoorraad van Hillegom. En die is hard nodig, want om de vergrijzing tegen te gaan en het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil te houden, zullen we tot 2018 moeten groeien naar 23.000 inwoners.”

Enthousiast

Het onderzoek leert dat de verhuizingsoperatie voor Hillegom kostenneutraal moet verlopen. “Het is nu de vraag of provincie en Rijk inhoudelijk willen meewerken en er geld voor willen uittrekken,” zegt Kleijheeg. “In het voorjaar van 2006, als de minister

haar beslissing neemt, weten we wat dat betreft meer. In onze eigen regio zie ik in elk geval steeds meer mensen enthousiast worden. Dat vergroot wellicht onze slagingskans.”

Er is natuurlijk altijd een kans de minister de Hillegomse plannen niet overneemt. Kleijheeg houdt daar terdege rekening mee. “In dat geval moeten we ons beraden op de situatie. Ik kan me voorstellen dat we dan met de Haarlemmermeer om de tafel gaan zitten om te kijken of we zelf een slag kunnen maken.”

Zanderij

In enkele van de vier perspectieven van de Gebiedsuitwerking wordt de Hillegomse Zanderij (tussen de dorpskern en het NS-station) genoemd als mogelijke bouwlocatie. “Die perspectieven zijn slechts denkmodellen en geen blauwdrukken voor wat we de komende jaren gaan doen,” zegt Kleijheeg. “In Hillegom is er in elk geval nu geen meerderheid te vinden voor het bebouwen van dat gebied. Als de minister toch kiest voor bebouwing, dan moeten we daar opnieuw over discussiëren. Dat moeten we sowieso doen, want de Zanderij wordt ook in onze eigen bouwscenario’s genoemd.”

Jos Wienen – Holland Rijnland

“Oplossing ligt vooral in Haarlemmermeer zelf”

“Als de Bollenstreek al een bijdrage kan leveren aan het woningprobleem in de Haarlemmermeer, dan is dat met enkele kleine locaties, die maar een paar procent van het aantal woningen zullen opleveren dat de minister in gedachten heeft. De oplossing voor het woningprobleem van de Haarlemmermeer ligt vooral in de Haarlemmermeer zelf.”

Portefuillehouder ruimtelijke ordening van Holland Rijnland Jos Wienen zegt op zich wel te kunnen begrijpen dat minister Dekker van VROM voor het oplossen van de woningproblematiek rondom Schiphol ook kijkt naar de Haarlemmermeer en de Bollenstreek, maar noemt de begrenzing van het onderzoeksgebied discutabel. “De minister had natuurlijk van tevoren kunnen weten dat de mogelijkheden beperkt zijn als je het onderzoek alleen richt op dit gebied. Dat verbaast me echt. De keuze voor de Haarlemmermeer en Bollenstreek komt nogal kunstmatig over. De minister had ook de regio

rondom Leiden en Alphen aan den Rijn en gebieden in Noord-Holland bij haar onderzoek moeten betrekken. Voor sommige van die gebieden bestaan al plannen. Die bieden meer mogelijkheden dan uitgerekend de Bollenstreek en Haarlemmermeer. In de Oude Rijn-zone tussen Alphen en Leiden zijn er bijvoorbeeld flink wat mogelijkheden voor extra woningbouw.” Dat de minister toch heeft gekozen voor deze twee gebieden hangt volgens de portefeuillehouder waarschijnlijk samen met het idee dat er nog wel wat kon worden afgesnoept van het agrarisch areaal. “Ik sluit niet uit dat men tijdens het onderzoek alsnog tot het inzicht is gekomen dat de ondergrens nu wel is bereikt. Dat hebben wij altijd al gezegd, maar het krijgt een zwaardere betekenis als het in een onderzoek als dit ook als basis wordt aanvaard.”

Volgens Wienen heeft deelname van Holland Rijnland aan de stuurgroep Gebiedsuitwerking nooit ter discussie gestaan. “We wilden voorkomen dat er ‘zonder ons over ons’ zou worden besloten. Voor ons stond absoluut buiten kijf dat het Pact van Teylingen moest worden gerespecteerd en dat er aan de ontwikkeling van de Greenport niet valt te tornen. De stuurgroep heeft die standpunten overgenomen. In geen van de vier perspectieven die nu zijn opgesteld komt grootschalige woningbouw in de Bollenstreek voor.”

Wienen omschrijft de vier perspectieven als ‘ambtelijke modellen’. “Het bestuur van Holland Rijnland heeft nog geen enkele keuze gemaakt. Het woord is nu aan de bestuurders uit de betrokken gemeenten en de maatschappelijke organisaties. Ik hoop dat die in grote getale naar de conferenties op 7 en 8 november komen, zodat het iedereen duidelijk wordt wat het bestuurlijke draagvlak is voor bepaalde ideeën. Pas daarna komt de stuurgroep weer aan bod en uiteindelijk moeten de provincies Noord- en Zuid-Holland rapporteren aan de minister. Ik acht het niet onwaarschijnlijk dat het uiteindelijk

advies aan de minister behoorlijk afwijkt van wat nu in de modellen is gepresenteerd.”

Een bijdrage van de Bollenstreek aan het woningprobleem in de Haarlemmermeer kan volgens Wienen slechts minimaal zijn. “Wellicht levert woningbouw bij de kern van Warmond of het verplaatsen van bedrijven uit de Bollenstreek naar de Haarlemmermeer iets op, maar dan gaat het over kleine aantallen woningen. Niet de aantallen die de minister voor ogen staan. Tegelijk speelt er nog iets anders. Holland Rijnland heeft met het Rijk afgesproken om tot 2010 14.000 woningen te bouwen. Tussen 2010 en 2020 staan er nog bijna 19.000 woningen op de rol. Het kost ons al aardig wat moeite om voor al die woningen geschikte locaties te vinden. Extra ruimte voor woningen die men in de Haarlemmermeer niet kan bouwen is er in onze regio gewoonweg niet.”

Achtergrond

In de Nota Ruimte is een gebiedsuitwerking gedefinieerd voor de Haarlemmermeer en de Bollenstreek. Het Rijk heeft de provincies Noord- en Zuid-Holland verzocht op te treden als opdrachtnemers. GS van beide provincies hebben deze opdracht geaccepteerd en zijn hiermee gezamenlijk aan de slag gegaan.

De provincies hebben de gemeenten Haarlemmermeer en Bennebroek, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de regio Holland Rijnland (namens de bollengemeenten) gevraagd zitting te nemen in een stuurgroep.

Uiteindelijk zullen de provincies een advies aan de minister geven. Daarbij streven de provincies naar een uitkomst waarin alle partijen zich kunnen vinden (gedragen advies). De minister heeft uiteindelijk het laatste woord. Zij toetst het advies aan haar beleid uit de Nota Ruimte.

Meer informatie: www.gebiedsuitwerking.nl

Belangrijke data

7 en 8 november	Conferenties Noordwijk
11 november	bespreking pho Ruimte
tot 15 december	reacties bestuurders, raden en maatschappelijke organisaties
dec. '05/jan. '06	Stuurgroep: advies eerste en tweede concept eindrapportage
1 februari 2006	Stuurgroep: vaststellen eindrapportage
februari 2006	GS: vaststellen eindrapportage
april 2006	PS: vaststellen eindrapportage
mei/juni 2006	Aanbieden advies aan minister

Colofon

Regiomagazine SamenGevat is een uitgave van Holland Rijnland en verschijnt minimaal vier keer per jaar.

Redactieadres: Holland Rijnland, t.a.v. Annemarie Ockeloen
e-mail: aockeloen@hollandrijnland.net
☎ (0252) 46 24 17, 📠 (0252) 46 24 44

Verzendadministratie: secretariaat
@hollandrijnland.net of ☎ (0252) 46 24 00

(Eind)redactie, vormgeving en realisatie:
Seashore Media, Katwijk ZH (www.seashore.nl)